

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap. A DEBRECZENI SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési feltételek: helyben hazhoz hordva vagy vidékre postán küldve. Éves ár 10 frt. Féléves 5 frt. Negyedéves 2 frt 50 kr. Egy hónap 1 frt.

Hirdetési díj: öt hasáhos betűsor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megjelenő hirdeményeknél leengedőbb ártétel. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sora 20 kr. A hirdetések a szerkesztői irodában vétetnek fel.

Vissza- és előtekintés.

Népek erkölcsi és szellemi kiképzésére a színházak jelentősége régebben előment igazság, mint sokan gondolják azt; tisztában van az egész művelt világ azzal, hogy a nemzetek ideális szükségletének kielégítése, melynek a kor hovatovább szélesebb határt szab, hogy szellemileg gyarapodjanak, nem kevésbé lényeges: mint az anyagi előrehaladás még akkor is, ha betudjuk azt, hogy a színművészet általán véve intenzívebb alkalom a műveltséghez, mint egyéb ágai a literatúrának, mert jöttevő hatását azon osztályra is élvezheti a népek, melynek életirányához, szokásához nem igen fér az irodalom, s ezért ennek indirect útján a színházak mondhatjuk, mert így könnyebben hódít közönséget; tette pedig azt kiszámíthatatlan horderővel már akkor is, midőn nemzetünk a politikai nyomás alatt a szellemi téren is jár-szalagon hagyta magát vezetni, zsidóság fogta el az irodalmi tevékenységet, az értelmiség is jó ideig megelégedett azzal, ha a régi classici műveltség felett ábrándozhatott, szerette volna azt visszavarázsolni, nem gondolva arra, hogy a hazai irodalom ignorálásával mily gát van vetve annak fejlődésének. — Műlo, hatás nélküli példák maradtak e tekintetben azon történelmi tanulságok, melyek szerint már Krisztus előtt öt-száz évvel a színművészet vallásos rendeltetés volt, s melynek igazgatásával a felsőbb műveltségű polgárok bíztak meg, a játékok sorshuzás útján a nép közli választottak évenként meghatározott számban, időszakonkénti felosztással, a jól játszóknak jutalma volt az, ha a következő évben sorhuzás nélkül is felléphetek. — Fényesebben már nem is lehetne példázni e művészetet, mint a görögök, kiknek expressso keltet az élet és társadalmi kérdéseket tárgyalni, érdeket felszínre hozni; s hogy mily nagy helyet foglal el a népevelés történetében, igazolják Aristophanes színművei, melyeket szerencsések fordították nem sokára legelső irodalom Arany János fordításában megismerni.

Ha visszajpillantunk nemzeti életünk azon egyik legdiadalmasabb korára, melyben az 1790. törvény által biztosítva lett a magyar nyelv jogultsága s az elapozott 1847-diki országgyűlés a boldogult Ferdinánd által nemzetünk legelső színművészetét magyar nyelven mondott beszéddel nyitott meg; azt találjuk, hogy nyelvünk erős védelmére újra életet a színművészet, sőt ezt megelőzőleg Pest vármegye kezdeményezéséből Széchenyi s Fáy úrságának az 1840-iki országgyűlés törvényes alap biztosított egy állandó nemzeti színház felemelését. — Megalapította tehát a hazafiasság nemes eszméjét a fővárosi színművészet s az eszme eljutott az idők szárnyain a haza minden részébe. Magyar és Erdélyország fővárosai után csakhamar következett Debreczen is a nemzetiség szellemi haladás s közvetítőjét felkarolni, még pedig azt lehet mondani, hogy a színházak fejedelmi kezelése idejéből reánk maradt absolutus-tikus iránytól eltérőleg kezeli az ügyet, mert nem egyes igazgatók önkénye s az illetékesek kizárásával, hanem a lakosok értelmiségéből alakult színművészeti által tehát egy országolt irigylet korszakunkat követelté módon intéztetett a felügyeleti jogot a város, mely körülmény s az új igazgató jó neve bizást reményelteti velünk, hogy nem lesz megállapodás azek uton, hol bár némi megszakítással, de az áldozattal: méltattak már a nemzeti szokások és érenek gondoskodva van tehát, hogy ne maradjon hosszú időre

művelés nélkül a talaj melyen a színművészet a nemzet geniusa által előirt módon nemcsak fejlődni, de virágozni is kell, mely mint Aristophanes is mondja azért van, hogy az embert a nemzetben és állományban javítsa és tanítsa. — Igaz, hogy a jó színpadnak hatása nem oly könnyen tűnik fel mint az ellenkezője, mert az ízlés nemestése, a szellem törekvése a lelkesedtség után, a lélek megasztos nyilatkozatai sokkal lassabban és indirect mutatkoznak, mint a tétlenség, ledértség hűvös vágyak szemléletének és megfigyelésének hajlami.

Történetet-e másként, hogy ez ügynek jól felfogott érdekében az állam egysége s nemzeti kérdés iránti vágyódással a nemzeti drámák juttattak színpadaink előterébe, mint a melyek egyedül feleltek meg a legmagasabb követelményeknek, s legelőkelőbb színműveinknek Szigligetnek, ki epochát képez a magyar színművelés történetében, az volt erős meggyőződése, hogy csak eredeti drámairodalom alapíthatja meg a magyar színművészet. — Nem késtek ily irányban a többi jelek sem működni, mert egy Vörösmarty, Katona, Czákó és mások, nagyszabású művekkel léptek a közönség elé, mely azokból merítette világnézetét, s ezel mi drámája nem volt, nem is dicsékedhetett — Így lett felbuzsult a nemzeti eszme s jellege alapján nemzetünkben a kedv a színművészet, ez irányt kell megtartani, hogy az erkölcsi s művészet hatásban mindig tovább emelkedhessen; de ne maradjunk fogékonytalanként, az Athenaeum-társulat igazgatója, Verey József és a „Franklin”-társulat megbízottja, Hirsch urak.

Az 1876 évi költségvetés már teljesen készben van s idevona nyomda alá kerül. Mint a „P. N.” értesít, a felirati vita után azonnal elő fog terjesztetni.

A nyomdabéti is szerepet játszanak a vámkérdésben. Legújában a vámtarifa részletes átvizsgálására kiküldött bizottság előtt került szövegre edes hitésrával, a papírral egyetemben. Mint szakfőnök meghallgatottak az „Athenaeum”-társulat igazgatója, Verey József és a „Franklin”-társulat megbízottja, Hirsch urak.

A távirat- és postaigazgatás egyesítése nem fog 600 hivatalnok elbocsátását vonni maga után; mint legújában értesülünk, az elbocsátandók száma 183.

Uj képviselő. Csengeri Antal, kitűnő tudósunk s finanszírnk a nagy-kanisai kerület orsz. képviselője véghangulag kiáltottat.

A „Noue Fr. Presse”-ből olvassuk: „Fiuméből írják nekünk, hogy Tisza a magyar belügyminiszter oda parancsot küldött, mely szerint a Don Alfonsó elleni tüntetésben résztvevők a legszigorúbb büntetésben részesítendők. Bizonyos mérvben csodálkozást keltett a fiúemberek között, hogy egy szabadelvű miniszter ily hevesen pártfogolja a különös vendéget. Mert az ottani hatóságok mindaddig, míg az maga nem demonstrál Alfonsó ellen, a legnagyobb meggyűvással meglehetett volna bizni a rend feltartásával. — Ime így ir a kedves magyarfalu újság. Hanem ha aztán a belügyminiszteri rendelet hiányában az Alfonsó elleni tüntetés nagyobb mérvet öltene, vagy veszélyes fordulatot vennének, akkor kelleme csak e tisztelt újság handabandázását olvasni, melyek éle természetesen a „barbar magyarok” rendezetlen közigazgatási viszonyai ellen volna irányozva Hanem hát ez már nem lep meg bennünket. Jól tudjuk, mit várhatunk osztályos testvéreinktől, állami életünk minden mozzanatával szemben.

Az állampénztári kimutatás a f. év II. negyedéről tegnap volt közölve a hiv. lapban. A részletes kimutatás öröndetes jelenségeket tüntet fel a kormány takarékoskossági politikájáról. A bevétel 29.874.000 frt s így 2.553.000 frttal több, mint tavaly. Igaz, hogy az előirányzat szerint egy évenegyre 36.387.000 frtnak kellett volna bejönni, de ezen különbözék legkevésbé sem lehet aggasztó, mert az év első felében — midőn az adófizetés a legnyáhlább, s az adóbehajtás csaknem szünetel — rendszeresebben a bevétel az előirányzatnál, mit azonban a II. félév tulbevétele okvetlenül helyre

nemes áldozatkészsége alkotott; legyen az viszszaadva nagyszerű rendeltetésnek, hogy zavartalanul, tiszta moral fejleszse ott az idők végéig a nemzeti életet, távol tartván magától a cynismust és sikamlósságot; forrjon össze a művészet a nemzet jellegével; s legyen hi ki-fejezője a kornak, melyből az eseményt idézi vissza, tolmácsolja az emberiség általános érzelmeit szabadság hazaszeretével egy, hogy feltökéncsek maradjanak ezek előtte; szóval övé legyen az élet, társadalm egész szellemi s anyagi világával; akkor bizást hisszük, hogy a közönség sem lesz érzéketlen és haldátlan a művészethez, mely vezérénye a nemzeti emelkedésnek, nem fogja meghazudolni a jelen által a mult lelkesedését s nem lesznek törpe epigonok, hogy csak a hortobágyi pusztai élellet tudnának érzelmeiknek kifejezést adni; nem hagyja közöny és részvétlenség irjában vesztegetni a művelődési eszközt, de a művészet pártolását heronná fogja emelni a diszes csarnokot!

Az 1876 évi költségvetés már teljesen készben van s idevona nyomda alá kerül. Mint a „P. N.” értesít, a felirati vita után azonnal elő fog terjesztetni.

A nyomdabéti is szerepet játszanak a vámkérdésben. Legújában a vámtarifa részletes átvizsgálására kiküldött bizottság előtt került szövegre edes hitésrával, a papírral egyetemben. Mint szakfőnök meghallgatottak az „Athenaeum”-társulat igazgatója, Verey József és a „Franklin”-társulat megbízottja, Hirsch urak.

A távirat- és postaigazgatás egyesítése nem fog 600 hivatalnok elbocsátását vonni maga után; mint legújában értesülünk, az elbocsátandók száma 183.

Uj képviselő. Csengeri Antal, kitűnő tudósunk s finanszírnk a nagy-kanisai kerület orsz. képviselője véghangulag kiáltottat.

A „Noue Fr. Presse”-ből olvassuk: „Fiuméből írják nekünk, hogy Tisza a magyar belügyminiszter oda parancsot küldött, mely szerint a Don Alfonsó elleni tüntetésben résztvevők a legszigorúbb büntetésben részesítendők. Bizonyos mérvben csodálkozást keltett a fiúemberek között, hogy egy szabadelvű miniszter ily hevesen pártfogolja a különös vendéget. Mert az ottani hatóságok mindaddig, míg az maga nem demonstrál Alfonsó ellen, a legnagyobb meggyűvással meglehetett volna bizni a rend feltartásával. — Ime így ir a kedves magyarfalu újság. Hanem ha aztán a belügyminiszteri rendelet hiányában az Alfonsó elleni tüntetés nagyobb mérvet öltene, vagy veszélyes fordulatot vennének, akkor kelleme csak e tisztelt újság handabandázását olvasni, melyek éle természetesen a „barbar magyarok” rendezetlen közigazgatási viszonyai ellen volna irányozva Hanem hát ez már nem lep meg bennünket. Jól tudjuk, mit várhatunk osztályos testvéreinktől, állami életünk minden mozzanatával szemben.

Az állampénztári kimutatás a f. év II. negyedéről tegnap volt közölve a hiv. lapban. A részletes kimutatás öröndetes jelenségeket tüntet fel a kormány takarékoskossági politikájáról. A bevétel 29.874.000 frt s így 2.553.000 frttal több, mint tavaly. Igaz, hogy az előirányzat szerint egy évenegyre 36.387.000 frtnak kellett volna bejönni, de ezen különbözék legkevésbé sem lehet aggasztó, mert az év első felében — midőn az adófizetés a legnyáhlább, s az adóbehajtás csaknem szünetel — rendszeresebben a bevétel az előirányzatnál, mit azonban a II. félév tulbevétele okvetlenül helyre

Karolina, az én szerettét Karolinám — megbarnult hajával. XLIX. FEJEZET. Jerningham kisasszony. És valóban Karolina volt, megbarnult hajjal, habár fölöttébb halványan és elsoványodva, s arczlatán bizonyos homályos borával, mit még a megtudált barátóné feletti öröm sem üzetett el onnan. Azt kell hennem, hogy én a legboldogabb asszony vagyok most a világon, mondá Sarolta, midőn Gladdys őket partraszállította s csinos házikójába bevezette Semmit sem veszték el, csak őnt, s miután őnt most újból bírom — nem hiányzik egyben — csak — Azt akarta mondani „csak a kis gyermekem”, hanem Karolina erre vonatkozólag egyetlen szót sem szólt, s ebből azt kellett következtetnie, hogy Karolinát gyermekek nélkül mentek meg. És tényleg így is volt. A Polaris mentő csónakja azon pillanában vette fel Karolinát, a melyben a második által Sarolta megmentett. Hanem a gyermek elveszett; a környőrtelen tolong az anyja kezzeiből kiszakította s elzuga utolsó boldogsodanál örök álmához azon dalt,

fog pótolni. Részletekben tetemes emelkedést történt az egyes adóknál, a bélyeg és jogilletékekénél, a sónál, az államvasutak és erdők rovatainál. Fogytakozás történt a dohánynál, a bányászatonál és az ingó állományon bevételeinél, melyek azonban csak látszólagosak. Mert a dohánytermelőknél 316,000 frttal több előleg adatott, mint tavaly, s ennek visszafizetése az ezen tételről előforduló apadást egyenliten fogja. A bányászatonál pedig vas- és kőszéneladások még nem kerültek fizetés alá. A mi az ingó állományon illeti, a tavalyi tetemes bevétel 1 milliónyi állampapír eladásának eredménye, mi ez évenegyre legkisebb számban sem fordult elő. A kiadásoknál tavalyhoz képest 2.183.000 frt megtakarítás mutatkozik, mennyiben a megtakarításokat nem a mult évi pénztári kezelés, hanem az évi budget-előirányzat szerint kell tekinteni.

Az első félév eredménye hátramarad a II évenegyre sikere megett, mennyiben a bevétel 17.535.000 frttal kevesebb az előirányzatnál. Azonban a kiadásoknál itt is 1.251.000 frt megtakarítás mutatkozik. A végeredmény ezen kimutatásból az, hogy a kormány tapintatos, lelkiismeretes kormányzata alatt, jövedelmek az új adók nélkül is tetemesen szaporodtak, s kiadásaink öröndetes apadtak. E törekvésekben következetes előhaladás, adófizető polgáraink részéről egy kissé több jóakarót, áldozatkészséget, s elérjük a deficit arányához rövid idő alatt, hogy kiadunk a hitelezőkön.

Az 1876 évi költségvetés már teljesen készben van s idevona nyomda alá kerül. Mint a „P. N.” értesít, a felirati vita után azonnal elő fog terjesztetni.

A nyomdabéti is szerepet játszanak a vámkérdésben. Legújában a vámtarifa részletes átvizsgálására kiküldött bizottság előtt került szövegre edes hitésrával, a papírral egyetemben. Mint szakfőnök meghallgatottak az „Athenaeum”-társulat igazgatója, Verey József és a „Franklin”-társulat megbízottja, Hirsch urak.

A távirat- és postaigazgatás egyesítése nem fog 600 hivatalnok elbocsátását vonni maga után; mint legújában értesülünk, az elbocsátandók száma 183.

Uj képviselő. Csengeri Antal, kitűnő tudósunk s finanszírnk a nagy-kanisai kerület orsz. képviselője véghangulag kiáltottat.

A „Noue Fr. Presse”-ből olvassuk: „Fiuméből írják nekünk, hogy Tisza a magyar belügyminiszter oda parancsot küldött, mely szerint a Don Alfonsó elleni tüntetésben résztvevők a legszigorúbb büntetésben részesítendők. Bizonyos mérvben csodálkozást keltett a fiúemberek között, hogy egy szabadelvű miniszter ily hevesen pártfogolja a különös vendéget. Mert az ottani hatóságok mindaddig, míg az maga nem demonstrál Alfonsó ellen, a legnagyobb meggyűvással meglehetett volna bizni a rend feltartásával. — Ime így ir a kedves magyarfalu újság. Hanem ha aztán a belügyminiszteri rendelet hiányában az Alfonsó elleni tüntetés nagyobb mérvet öltene, vagy veszélyes fordulatot vennének, akkor kelleme csak e tisztelt újság handabandázását olvasni, melyek éle természetesen a „barbar magyarok” rendezetlen közigazgatási viszonyai ellen volna irányozva Hanem hát ez már nem lep meg bennünket. Jól tudjuk, mit várhatunk osztályos testvéreinktől, állami életünk minden mozzanatával szemben.

Az állampénztári kimutatás a f. év II. negyedéről tegnap volt közölve a hiv. lapban. A részletes kimutatás öröndetes jelenségeket tüntet fel a kormány takarékoskossági politikájáról. A bevétel 29.874.000 frt s így 2.553.000 frttal több, mint tavaly. Igaz, hogy az előirányzat szerint egy évenegyre 36.387.000 frtnak kellett volna bejönni, de ezen különbözék legkevésbé sem lehet aggasztó, mert az év első felében — midőn az adófizetés a legnyáhlább, s az adóbehajtás csaknem szünetel — rendszeresebben a bevétel az előirányzatnál, mit azonban a II. félév tulbevétele okvetlenül helyre

Karolina, az én szerettét Karolinám — megbarnult hajával. XLIX. FEJEZET. Jerningham kisasszony. És valóban Karolina volt, megbarnult hajjal, habár fölöttébb halványan és elsoványodva, s arczlatán bizonyos homályos borával, mit még a megtudált barátóné feletti öröm sem üzetett el onnan. Azt kell hennem, hogy én a legboldogabb asszony vagyok most a világon, mondá Sarolta, midőn Gladdys őket partraszállította s csinos házikójába bevezette Semmit sem veszték el, csak őnt, s miután őnt most újból bírom — nem hiányzik egyben — csak — Azt akarta mondani „csak a kis gyermekem”, hanem Karolina erre vonatkozólag egyetlen szót sem szólt, s ebből azt kellett következtetnie, hogy Karolinát gyermekek nélkül mentek meg. És tényleg így is volt. A Polaris mentő csónakja azon pillanában vette fel Karolinát, a melyben a második által Sarolta megmentett. Hanem a gyermek elveszett; a környőrtelen tolong az anyja kezzeiből kiszakította s elzuga utolsó boldogsodanál örök álmához azon dalt,

VIDÉKI HIREK.

** Barina Vendel, írói néven: Kuthen tápio-györgyei r. cath. lelkész a mult hét elején meghalt. — A biharmegyei régész egylet engedélyt kapott Oltenáú János g. n. e. váradai püspöktől, hogy az ennek tulajdonát képező s Biharmegyében létező barlangokat, melyekben oly sok őskori állatmaradvány találhatóik — régészeti szempontból átkutatthassanak. — A miskolci önkéntes tüzoltó egylet f. hó 14-én és 15-én zászlószóvetést ünnepélyt rendez. — A bukovinai józsef falvi magyar iskola alapkövető ünnepélyes letétele jul. 31-én ment végbe. — Szontagh Tivadar nógrádmegyei földbirtokos, Szontagh Pál orsz. képviselő fivére föbe lötte magát. — A tusnádi fürdőben bál tartottat, melyben több oláh és öt magyar ifju vettek részt. Táncc közben már az mult évi pénztári kezelés, hanem az évi budget-előirányzat szerint kell tekinteni.

Az első félév eredménye hátramarad a II évenegyre sikere megett, mennyiben a bevétel 17.535.000 frttal kevesebb az előirányzatnál. Azonban a kiadásoknál itt is 1.251.000 frt megtakarítás mutatkozik. A végeredmény ezen kimutatásból az, hogy a kormány tapintatos, lelkiismeretes kormányzata alatt, jövedelmek az új adók nélkül is tetemesen szaporodtak, s kiadásaink öröndetes apadtak. E törekvésekben következetes előhaladás, adófizető polgáraink részéről egy kissé több jóakarót, áldozatkészséget, s elérjük a deficit arányához rövid idő alatt, hogy kiadunk a hitelezőkön.

Az 1876 évi költségvetés már teljesen készben van s idevona nyomda alá kerül. Mint a „P. N.” értesít, a felirati vita után azonnal elő fog terjesztetni.

A nyomdabéti is szerepet játszanak a vámkérdésben. Legújában a vámtarifa részletes átvizsgálására kiküldött bizottság előtt került szövegre edes hitésrával, a papírral egyetemben. Mint szakfőnök meghallgatottak az „Athenaeum”-társulat igazgatója, Verey József és a „Franklin”-társulat megbízottja, Hirsch urak.

A távirat- és postaigazgatás egyesítése nem fog 600 hivatalnok elbocsátását vonni maga után; mint legújában értesülünk, az elbocsátandók száma 183.

Uj képviselő. Csengeri Antal, kitűnő tudósunk s finanszírnk a nagy-kanisai kerület orsz. képviselője véghangulag kiáltottat.

A „Noue Fr. Presse”-ből olvassuk: „Fiuméből írják nekünk, hogy Tisza a magyar belügyminiszter oda parancsot küldött, mely szerint a Don Alfonsó elleni tüntetésben résztvevők a legszigorúbb büntetésben részesítendők. Bizonyos mérvben csodálkozást keltett a fiúemberek között, hogy egy szabadelvű miniszter ily hevesen pártfogolja a különös vendéget. Mert az ottani hatóságok mindaddig, míg az maga nem demonstrál Alfonsó ellen, a legnagyobb meggyűvással meglehetett volna bizni a rend feltartásával. — Ime így ir a kedves magyarfalu újság. Hanem ha aztán a belügyminiszteri rendelet hiányában az Alfonsó elleni tüntetés nagyobb mérvet öltene, vagy veszélyes fordulatot vennének, akkor kelleme csak e tisztelt újság handabandázását olvasni, melyek éle természetesen a „barbar magyarok” rendezetlen közigazgatási viszonyai ellen volna irányozva Hanem hát ez már nem lep meg bennünket. Jól tudjuk, mit várhatunk osztályos testvéreinktől, állami életünk minden mozzanatával szemben.

Az állampénztári kimutatás a f. év II. negyedéről tegnap volt közölve a hiv. lapban. A részletes kimutatás öröndetes jelenségeket tüntet fel a kormány takarékoskossági politikájáról. A bevétel 29.874.000 frt s így 2.553.000 frttal több, mint tavaly. Igaz, hogy az előirányzat szerint egy évenegyre 36.387.000 frtnak kellett volna bejönni, de ezen különbözék legkevésbé sem lehet aggasztó, mert az év első felében — midőn az adófizetés a legnyáhlább, s az adóbehajtás csaknem szünetel — rendszeresebben a bevétel az előirányzatnál, mit azonban a II. félév tulbevétele okvetlenül helyre

Karolina, az én szerettét Karolinám — megbarnult hajával. XLIX. FEJEZET. Jerningham kisasszony. És valóban Karolina volt, megbarnult hajjal, habár fölöttébb halványan és elsoványodva, s arczlatán bizonyos homályos borával, mit még a megtudált barátóné feletti öröm sem üzetett el onnan. Azt kell hennem, hogy én a legboldogabb asszony vagyok most a világon, mondá Sarolta, midőn Gladdys őket partraszállította s csinos házikójába bevezette Semmit sem veszték el, csak őnt, s miután őnt most újból bírom — nem hiányzik egyben — csak — Azt akarta mondani „csak a kis gyermekem”, hanem Karolina erre vonatkozólag egyetlen szót sem szólt, s ebből azt kellett következtetnie, hogy Karolinát gyermekek nélkül mentek meg. És tényleg így is volt. A Polaris mentő csónakja azon pillanában vette fel Karolinát, a melyben a második által Sarolta megmentett. Hanem a gyermek elveszett; a környőrtelen tolong az anyja kezzeiből kiszakította s elzuga utolsó boldogsodanál örök álmához azon dalt,

1875. II. évfolyam. 158. szám. Debrecen, Szerda, augusztus 11. Hirdetési díj: öt hasáhos betűsor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megjelenő hirdeményeknél leengedőbb ártétel. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sora 20 kr. A hirdetések a szerkesztői irodában vétetnek fel. Az előfizetési helyben a kiadóhivatásban, a városi könyvtárban, (városház-épület, az udvarban balra) azután Toldi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésükben, vidéken a postahivatalkónál. Előfizetési feltételek: helyben hazhoz hordva vagy vidékre postán küldve. Éves ár 10 frt. Féléves 5 frt. Negyedéves 2 frt 50 kr. Egy hónap 1 frt. Előfizetési helyben a kiadóhivatásban, a városi könyvtárban, (városház-épület, az udvarban balra) azután Toldi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésükben, vidéken a postahivatalkónál. Vissza- és előtekintés. Népek erkölcsi és szellemi kiképzésére a színházak jelentősége régebben előment igazság, mint sokan gondolják azt; tisztában van az egész művelt világ azzal, hogy a nemzetek ideális szükségletének kielégítése, melynek a kor hovatovább szélesebb határt szab, hogy szellemileg gyarapodjanak, nem kevésbé lényeges: mint az anyagi előrehaladás még akkor is, ha betudjuk azt, hogy a színművészet általán véve intenzívebb alkalom a műveltséghez, mint egyéb ágai a literatúrának, mert jöttevő hatását azon osztályra is élvezheti a népek, melynek életirányához, szokásához nem igen fér az irodalom, s ezért ennek indirect útján a színházak mondhatjuk, mert így könnyebben hódít közönséget; tette pedig azt kiszámíthatatlan horderővel már akkor is, midőn nemzetünk a politikai nyomás alatt a szellemi téren is jár-szalagon hagyta magát vezetni, zsidóság fogta el az irodalmi tevékenységet, az értelmiség is jó ideig megelégedett azzal, ha a régi classici műveltség felett ábrándozhatott, szerette volna azt visszavarázsolni, nem gondolva arra, hogy a hazai irodalom ignorálásával mily gát van vetve annak fejlődésének. — Műlo, hatás nélküli példák maradtak e tekintetben azon történelmi tanulságok, melyek szerint már Krisztus előtt öt-száz évvel a színművészet vallásos rendeltetés volt, s melynek igazgatásával a felsőbb műveltségű polgárok bíztak meg, a játékok sorshuzás útján a nép közli választottak évenként meghatározott számban, időszakonkénti felosztással, a jól játszóknak jutalma volt az, ha a következő évben sorhuzás nélkül is felléphetek. — Fényesebben már nem is lehetne példázni e művészetet, mint a görögök, kiknek expressso keltet az élet és társadalmi kérdéseket tárgyalni, érdeket felszínre hozni; s hogy mily nagy helyet foglal el a népevelés történetében, igazolják Aristophanes színművei, melyeket szerencsések fordították nem sokára legelső irodalom Arany János fordításában megismerni. Ha visszajpillantunk nemzeti életünk azon egyik legdiadalmasabb korára, melyben az 1790. törvény által biztosítva lett a magyar nyelv jogultsága s az elapozott 1847-diki országgyűlés a boldogult Ferdinánd által nemzetünk legelső színművészetét magyar nyelven mondott beszéddel nyitott meg; azt találjuk, hogy nyelvünk erős védelmére újra életet a színművészet, sőt ezt megelőzőleg Pest vármegye kezdeményezéséből Széchenyi s Fáy úrságának az 1840-iki országgyűlés törvényes alap biztosított egy állandó nemzeti színház felemelését. — Megalapította tehát a hazafiasság nemes eszméjét a fővárosi színművészet s az eszme eljutott az idők szárnyain a haza minden részébe. Magyar és Erdélyország fővárosai után csakhamar következett Debreczen is a nemzetiség szellemi haladás s közvetítőjét felkarolni, még pedig azt lehet mondani, hogy a színházak fejedelmi kezelése idejéből reánk maradt absolutus-tikus iránytól eltérőleg kezeli az ügyet, mert nem egyes igazgatók önkénye s az illetékesek kizárásával, hanem a lakosok értelmiségéből alakult színművészeti által tehát egy országolt irigylet korszakunkat követelté módon intéztetett a felügyeleti jogot a város, mely körülmény s az új igazgató jó neve bizást reményelteti velünk, hogy nem lesz megállapodás azek uton, hol bár némi megszakítással, de az áldozattal: méltattak már a nemzeti szokások és érenek gondoskodva van tehát, hogy ne maradjon hosszú időre művelés nélkül a talaj melyen a színművészet a nemzet geniusa által előirt módon nemcsak fejlődni, de virágozni is kell, mely mint Aristophanes is mondja azért van, hogy az embert a nemzetben és állományban javítsa és tanítsa. — Igaz, hogy a jó színpadnak hatása nem oly könnyen tűnik fel mint az ellenkezője, mert az ízlés nemestése, a szellem törekvése a lelkesedtség után, a lélek megasztos nyilatkozatai sokkal lassabban és indirect mutatkoznak, mint a tétlenség, ledérőség hűvös vágyak szemléletének és megfigyelésének hajlami. Történetet-e másként, hogy ez ügynek jól felfogott érdekében az állam egysége s nemzeti kérdés iránti vágyódással a nemzeti drámák juttattak színpadaink előterébe, mint a melyek egyedül feleltek meg a legmagasabb követelményeknek, s legelőkelőbb színműveinknek Szigligetnek, ki epochát képez a magyar színművelés történetében, az volt erős meggyőződése, hogy csak eredeti drámairodalom alapíthatja meg a magyar színművészet. — Nem késtek ily irányban a többi jelek sem működni, mert egy Vörösmarty, Katona, Czákó és mások, nagyszabású művekkel léptek a közönség elé, mely azokból merítette világnézetét, s ezel mi drámája nem volt, nem is dicsékedhetett — Így lett felbuzsult a nemzeti eszme s jellege alapján nemzetünkben a kedv a színművészet, ez irányt kell megtartani, hogy az erkölcsi s művészet hatásban mindig tovább emelkedhessen; de ne maradjunk fogékonytalanként, az Athenaeum-társulat igazgatója, Verey József és a „Franklin”-társulat megbízottja, Hirsch urak. Az 1876 évi költségvetés már teljesen készben van s idevona nyomda alá kerül. Mint a „P. N.” értesít, a felirati vita után azonnal elő fog terjesztetni. A nyomdabéti is szerepet játszanak a vámkérdésben. Legújában a vámtarifa részletes átvizsgálására kiküldött bizottság előtt került szövegre edes hitésrával, a papírral egyetemben. Mint szakfőnök meghallgatottak az „Athenaeum”-társulat igazgatója, Verey József és a „Franklin”-társulat megbízottja, Hirsch urak. A távirat- és postaigazgatás egyesítése nem fog 600 hivatalnok elbocsátását vonni maga után; mint legújában értesülünk, az elbocsátandók száma 183. Uj képviselő. Csengeri Antal, kitűnő tudósunk s finanszírnk a nagy-kanisai kerület orsz. képviselője véghangulag kiáltottat. A „Noue Fr. Presse”-ből olvassuk: „Fiuméből írják nekünk, hogy Tisza a magyar belügyminiszter oda parancsot küldött, mely szerint a Don Alfonsó elleni tüntetésben résztvevők a legszigorúbb büntetésben részesítendők. Bizonyos mérvben csodálkozást keltett a fiúemberek között, hogy egy szabadelvű miniszter ily hevesen pártfogolja a különös vendéget. Mert az ottani hatóságok mindaddig, míg az maga nem demonstrál Alfonsó ellen, a legnagyobb meggyűvással meglehetett volna bizni a rend feltartásával. — Ime így ir a kedves magyarfalu újság. Hanem ha aztán a belügyminiszteri rendelet hiányában az Alfonsó elleni tüntetés nagyobb mérvet öltene, vagy veszélyes fordulatot vennének, akkor kelleme csak e tisztelt újság handabandázását olvasni, melyek éle természetesen a „barbar magyarok” rendezetlen közigazgatási viszonyai ellen volna irányozva Hanem hát ez már nem lep meg bennünket. Jól tudjuk, mit várhatunk osztályos testvéreinktől, állami életünk minden mozzanatával szemben. Az állampénztári kimutatás a f. év II. negyedéről tegnap volt közölve a hiv. lapban. A részletes kimutatás öröndetes jelenségeket tüntet fel a kormány takarékoskossági politikájáról. A bevétel 29.874.000 frt s így 2.553.000 frttal több, mint tavaly. Igaz, hogy az előirányzat szerint egy évenegyre 36.387.000 frtnak kellett volna bejönni, de ezen különbözék legkevésbé sem lehet aggasztó, mert az év első felében — midőn az adófizetés a legnyáhlább, s az adóbehajtás csaknem szünetel — rendszeresebben a bevétel az előirányzatnál, mit azonban a II. félév tulbevétele okvetlenül helyre Karolina, az én szerettét Karolinám — megbarnult hajával. XLIX. FEJEZET. Jerningham kisasszony. És valóban Karolina volt, megbarnult hajjal, habár fölöttébb halványan és elsoványodva, s arczlatán bizonyos homályos borával, mit még a megtudált barátóné feletti öröm sem üzetett el onnan. Azt kell hennem, hogy én a legboldogabb asszony vagyok most a világon, mondá Sarolta, midőn Gladdys őket partraszállította s csinos házikójába bevezette Semmit sem veszték el, csak őnt, s miután őnt most újból bírom — nem hiányzik egyben — csak — Azt akarta mondani „csak a kis gyermekem”, hanem Karolina erre vonatkozólag egyetlen szót sem szólt, s ebből azt kellett következtetnie, hogy Karolinát gyermekek nélkül mentek meg. És tényleg így is volt. A Polaris mentő csónakja azon pillanában vette fel Karolinát, a melyben a második által Sarolta megmentett. Hanem a gyermek elveszett; a környőrtelen tolong az anyja kezzeiből kiszakította s elzuga utolsó boldogsodanál örök álmához azon dalt,

A „Buksi” rettenetesen jó nu volt, s minthogy olyan rettenetesen jó nu volt, fogal-

hanem ha aztán elküldött a t. tanító ur a tiszteletes urhoz, hol rendszeren kalácsot kap-

Milyen jó, hogy nemely párton is van ilyen — Buksi. Mert hát a Buksi nagyon jó nu.

Azt mondják aztán — hogy Kerkápoló megválasztása biztos.

Ki az ellenjelt? a Buksi! = Verchovai! Biztos barometrum. Többet ér mint száz telegramm.

HELYI HIREK. Királynékről olvassuk a „Figaró”-ból: „Erzsébet osztrák császárné néhány

kalap, ugyanoly színű virághogó díszítéssel s bor szimácska egészíti ki.

gyönyörködtettek, s ugy rendkívüli erejük, — mint roppant testhajlékonyságuk és a szab-

— A „Tisza biztosító társaság” folyó évi augusztus hó 17-én, az az vásár napja

— Sidoli lovarkörét kevesen látogatják, pedig az előadások igen érdekesek, mint arról

— Sajnálattal értesülünk, hogy Basco Luiza k. a szerződés megkötésére, Ennek

— Köszönetnyilvánítás a helybeli iparos ifjúság önképző egylete részéről nem mulaszt-

sulat tagjait tisztelettel felhivom ezenem, hogy a választmány legutóbbi gyűlésének határozata

— Ama meggyilkolt vándorlegényre s gyanu alatti két társára vonatkozólag, kikről

— Mezőrendőrségünk figyelmébe! közelebb azon panaszt vettük, hogy a szoboszlai

— A vasárnapi történetű tenyésztő kiállításra még ekkorai nagyon lanyha érde-

— Holnap lesz a kedvelt Fillis család jutalomjátéka a circusban, melyre ezenem

Piaci árak Debreczenben. Auguszt. 10-én Alsó és felső árak: 1 méro buza

tengeri 2.80—3.00, 1 méro köles 1.80—2.00, 1 méro kása 4.00, 1 zsák burgonya 1.20, 1 mázsa szalonna 42. 43. 44. frt, 1 mázsa hárj 43. 44. 45. frt.

Felelős szerkesztő: Szabó Antal. NYILTTÉR. Kereskedelmi és szépirás tanítás.

Alólított a ki már a 15 év óta szépirást kitünő sikerrel tanít, bátorodik a t. cz. közön-

Weisz Herman, szépirás tanító. Lakásom Miklós utca, 1953 sz.

Elismervény. Én sebes írás miatt elromlott írásmot kijavítani akarván, felkerem t. cz. Weisz Her-

— Kötélességemnek ismerem, az említett írástanár urnak legészintebb köszönetem nyil-

Debreczen 1874. August. 21. tisztelettel Vértessy Mór, VI. oszt. tanuló.

helyben... Előfizethető városi... K. Lajos... kódosított

Debreczen

== A ma közt egy igen zoros márd vallotta. Ez mint az, hogy elkezdve a... legmagasabb a magas polihiszen, ha haszna volna neki, — elhú nek ez a min tek. De ott á lesz ez a hib zánk elleni vé hivatalnokra által teméred munkás k a midő min kellene, s k volna köteles nyaink javítás magunk köré vékenységünk Hej, be magyarnak az zálás, a melyn lati hasznát se mint azt, hogy datlan száz má ez haszon, akk terjesztői nagy Szép az a nemes hazafias után indul, meg valljuk, hogy n tiünően tudja vé az ekaszarva m nagyobb haszn mert ott kellő lett hozzá járul közvagyony gya Bizony b akkor Magyar velőnek, iparo foglalkozás vol nyeret látott, s tését hagyják s értettek, s a kil hazafiakat biza Ma pedig ott ál ban akar érte dolgai intézésé tanulmányaik, s láruk által hiva És mi lesz val elmondjuk. panasz, hogy gényedünk. — De nem am a k párt intézkedés kölsük hazaf legelső sorban a azon munkaked lommal szaporit vagyoni, nagyí nak, nem kis ré dogítóknak, kik ösztönöznek ök politikázás sem el velők, önző len időt. Pedig ha ség arra, hogy fesztésével így tetterős fia len a szorgalmas nílág független szer meglesz, a

H I R D E T É S E K.

Schönberger és Mezey DEBRECZENBEN NŐI PIPERE ÉS FEHÉRNEMŰ DUS VÁLASZTÉKU raktára Debreczen czepléd utca város ház alatt

LABRAVALÓK Finom gallérok és kézelők, és igen finom Nyakkendő, Batist és len zsebkendő valód franczia kétszer tűzött Glage keztyük. Mindenféle varratások, mosások leggyorsabban eszközöltetnek. Vidékről megbízások gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Dohány-zsineg Mandel Ignác előbb P. MAYER FARKAS borkereskedése piacz-utca Nánassy ház 2137. sz. a szolgál a legjobb kszónéséges új- és ó ér-melléki-bakar asztali borokkal, budai, sas-hegyi, egri és vöszlani vörös borokkal pa-laczok, iteze és akószáma: — továbbá ki-tünő tokaji borok, a legjobb bel és külföldi csemegeborok, franczia és magyar pezsgőkkel a legutányosabb árért. Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek. 178. 12 -?

Hirdetés. Grünvald Rudolf kárpitos és diszító ajánlja magát a nagydéremű közönség szives figyelmébe s igéri hogy a nála tett

Rumburgi, Hollandi, Creas kézi szövét és ezerna vásznak, Bőr, Pamut és SCHIFFON GYOLCSOK valódi len zsebkendők, Abroszok, Salvéta Tűrülközők 6—12—24 személyre. Francia be-zövött és tavaszi nagy kendők.

Női divat és vászon raktár JAKAB, HELLER ÉS LIPPMANN ajánlja a n. é. közön-ségnek a tavaszi időnyre dusan ellá-tott raktárát, melynek egyes cik-keit itt felsorolja, u. m.: Napernyők legújabb minőségben 1 frt 50—10 frt frt.

Damasz terítékek, fehér és színes csinvatok (Gradtli) 1/2 ezerna (Zwilch és Gobelin) Butor szövetek, Derékalkjak 1/2—1/3 lepedő vásznak, Szövet, Pervien és Gubelin ág- és asztalterítők nagy választékban. Gyászruha-kelmék. Caschmir, Clatt, Rips, Terno és Lúszterek, ugyszinte fekete kendők selyem rojtjal nagy választékban.

Fehérenemű tisztító gyár!!! Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönséggel tudatni, misze-rint bécsi utazásomból visszatérve géppeli mosódamat megnyitottam, mely által azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy képesítve vagyok mindennemű fehéreneműeknek nevezetesen csipke függönyöknek, bál ruhák, nemkülönb: férfi-, női ingek-, gallérok-, kézelők-, fehér piquett nadrág és mellények, főleg mindenféle e szakmába vágó pipere- fehéreneműeknek nemesak mosását, hanem tisztítását is a nélkül azonban, hogy abban szaggatás, vagy bármennemű kár történne — a legutányosabb ár mellett teljesitem. Midőn a n. é. közönség tömeges pártfogását kermém, maradok illő tisztelettel Eibisch Josefa. Hatvan utca 1572. A mosott és tisztított ruhaneműek hasonlít-nak az újakhoz. Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek. Ügynökség: Schönberger és Mezey uraknál Debreczenben. 227. 2—3

FOGORVOS. Dr. Hamburger Emil lakik Dragota házban 1824 sz. alatt első emelet. 237. 1—3

Eladó ház. Kis-esapó utca elején 388. sz. a. egy jó karban levő, s több lakosztályu ház, 320 □ öl belső, s 8 hold 1200 □ öl külső telekkel szabadkézből eladó. — Értekez-hetni a bentlakó tulajdonos özv. Hodoss Ferenczné asszonysággal. 230. 1—3

KOHN M. női ruha készítő Debreczenben, Nánassy Lajos-féle házban, Főpiacz 1711-dik sz. a. ajánlja magát mindennemű leg-újabb divat szerinti Női ruhák elkészítésére, a leggyorsabban és legillendőbb árakon. Ugyszinte női ruhaszabásban ad oktatást, akár saját lakásán, akár pedig a háznál. 1—3

Mindennemű külső betegségeket és bőrbajokat, gyógyít RICORD párizsi egyetemi tanár egyedül biztos gyógymódja szerint Dr. Weisz Gyula, a budapesti csász. és kir. katona főkorház volt osztály orvosa, kiferdemült államvasuti és bányamű-orvos. — Lakik: Miklóstutca Mó z e s Lajos-féle ház 2079. 233. 1—3

FLECK RUDOLF fényképész FLECK RUDOLF fényképész Debreczenben Széchenyi-utczán a Menceze-féle házban 1813 sz. a. Ertesiti a n. é. közönséget, hogy fényiradi helyiségét a legész-riűbb és kitünőbb módon át-alakította, s ajánlja magát minden nemű fényképészeti munkáknak a leg-csinosabb és a legszabatosabb elkészíté-sére a lehető jutányos árak mellett. Bécsben számos éven át szerzett gyakorlata, bár mely más fényképésszel kiállja a versenyt, s az árak jutányo-sabbak. FLECK RUDOLF, fényképész. 207. 4—3

A., Debreczen

AZ Ö

MONTAGE

NL

Jermi

(11)

Még ugyan visel: azt hitték l ják valóbar, és se labbi sejtene sem asszony legyen. mindenki csak ar utasok voltak a h mentettek meg, né helyen utaztak s t bieknak, hanem m s az eshetőségekre a másodosztályu k

Laptulajdonos Molnár György. Kiadja a városi könyvnyomda Debreczenben.